

november 1972

Instituut voor Cultuurtechniek en Waterhuishouding
Wageningen

BIBLIOTHEEK DE HAAFF

Droevendaalsesteeg 3a
Postbus 241
6700 AE Wageningen

ONTWERP EN KOSTENRAMING VOOR EEN PICKNICKPLAATS

IN DE LOPIKERWAARD

ir J. Heester

Nota's van het Instituut zijn in principe interne communicatie-
middelen, dus geen officiële publikaties.
Hun inhoud varieert sterk en kan zowel betrekking hebben op een
eenvoudige weergave van cijferreeksen, als op een concluderende
discussie van onderzoeksresultaten. In de meeste gevallen zullen
de conclusies echter van voorlopige aard zijn omdat het onderzoek
nog niet is afgesloten.
Bepaalde nota's komen niet voor verspreiding buiten het Instituut
in aanmerking

1708899

I N H O U D

	Blz.
1. INLEIDING	1
2. AFBAKENING	1
3. CAPACITEIT	2
4. VORMGEVING	4
4.1. Ontsluiting	4
4.2. Verkavelingssysteem	4
4.3. Speel- en ligweiden	4
4.4. Plukweide	5
4.5. Parkeerplaatsen	5
4.6. Groenvoorzieningen	5
5. UITVOERING	6
5.1. Opruimingswerkzaamheden	6
5.2. Wegen	6
5.3. Parkeergelegenheid	6
5.4. Speel- en ligweiden	6
6. INVESTERINGEN	7
7. ONDERHOUD EN BEHEER	9
7.1. Wegen	9
7.2. Parkeerplaatsen	9
7.3. Speel- en ligweiden	9
7.4. Toezicht en beheer	10
8. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	11
9. LITERATUUR	12

1. INLEIDING

Bij de uitvoering van de ruilverkaveling Lopikerwaard zal enkele kilometers ten zuidoosten van Oudewater een bocht in de Damweg worden afgesneden. Door deze bochtafsnijding ontstaat een terrein met een oppervlakte van 8 ha, momenteel in gebruik als grasland. Hiernaast heeft de bestaande weg met bermen een oppervlakte van ca. 1 ha. Langs dit terrein en in de nabijheid ervan bevindt zich geschikt viswater. Doordat de Damweg deel uitmaakt van de door de A.N.W.B. uitgezette Lek en IJssel route komen er veel toerrijders langs.

De studiegroep Lopikerwaard heeft in haar studie dit terrein bestemd als picknickplaats, mede gebaseerd op het feit dat de Waard nauwelijks mogelijkheden biedt tot deze recreatievorm. Op deze wijze kan oeverrecreatie (sportvissen) met landrecreatie (wandelen, balspelen en dergelijke) worden gecombineerd. Deze nota behandelt de kostenraming van deze picknickplaats. Hierbij bleek echter de noodzaak, een zeer globaal ontwerp op te stellen, teneinde een goed inzicht in de kosten te verkrijgen.

2. AFBAKENING

De picknickplaats zal worden aangelegd ten behoeve van toerrijders en sportvissers. Hiervoor zijn de volgende voorzieningen gewenst: parkeergelegenheid voor auto's en bromfietsen, speel- en ligweiden, voetpaden, opgaand groen, toiletten, picknicktafels en banken, een wasplaats voor auto's, bereikbare oevers (voor sportvissers), afvalbakken, een plukweide, trapveldjes met doelpalen, klimrekken, zandbakken en water.

Hiernaast wordt rekening gehouden met sportvissers die gebruik

maken van de parkeergelegenheid op de picknickplaats en te voet van daaruit via de bestaande kaden een stekje opzoeken buiten de picknickplaats. Voor deze groep is alleen parkeergelegenheid bij de picknickplaats gewenst.

3. CAPACITEIT

Van de oppervlakte van het terrein zal ongeveer 1,5 ha worden beplant (zie onder vormgeving); ca. 5 ha wordt speelveld, 1 ha plukveld, terwijl de rest wordt gevormd door kavelsloten, de weg en de parkeergelegenheid. Door de R.P.D. (1968) wordt als norm voor de capaciteit van spelen en ligweiden in een park 100 à 200 personen per ha gehanteerd. In verband met de enigszins afgelegen ligging en de waarschijnlijk minder intensief gebruikte plukweide wordt hier als norm 100 personen per ha aangehouden.

Voor het beplante deel van de picknickplaats is de capaciteit op 15 personen per ha gesteld. De R.P.D. hanteert de norm 10 à 20 personen per ha voor een bosgedeelte in een bospark.

De totale capaciteit van de picknickplaats bedraagt derhalve ca. 620 personen (6 ha à 100 personen + 1,5 ha à 15 personen).

Op de maatgevende (12e drukste dag) in 1980 worden er in de Lopikerwaard ca. 17 500 toerrijders met een maximaal momentaan bezoek (m.m.b.) van 5830 verwacht en 2050 sportvissers met een m.m.b. van 1025 (VAN LIER, 1971). Mede op grond van deze cijfers wordt aangenomen dat de capaciteit van deze picknickplaats gelijk is aan het m.m.b. op de maatgevende dag in 1980. De parkeerruimte wordt dan ook hierop afgestemd. De bezettingsgraad van de toerrijdende auto's op zondagen (de dagen waarop het toerrijden het meest wordt beoefend) bedraagt 3,1 (BAKKER, 1971), zodat het benodigd aantal parkeerplaatsen voor toerrijders en sportvissers binnen het terrein 200 stuks bedraagt.

Hiernaast wordt, zoals reeds is vermeld, parkeerruimte aangelegd voor sportvissers die buiten de picknickplaats vissen. Binnen een straal van 800 m (10 minuten lopen) vanuit de plaats bevindt

zich 2700 m viswater. Uitgaande van een onderlinge afstand tussen de vissers van 15 m (zie ook VAN OOSTRUM, 1971) is de capaciteit hiervan 180 vissers. Deze capaciteit wordt gelijk gesteld aan het m.m.b. op de maatgevende dag in 1980. Van de sportvissers in de Lopikerwaard komt 72 % per auto (VAN KEULEN, 1970) met een gemiddelde autobezetting van ca. 3 (VAN OOSTRUM vond voor Drenthe een gemiddelde autobezetting van 2,7 personen voor auto's, scooters en motorfietsen tezamen). Ten behoeve van deze vissers zullen 43 parkeerplaatsen voor auto's nodig zijn.

De totale parkeergelegenheid in het ontwerp zal derhalve rond 250 parkeerplaatsen bedragen, inclusief de wasplaatsen voor auto's.

Voor de overige voorzieningen worden de volgende normen aangenomen:

- stalling voor 50(brom)fietsen
- 10 picknicktafels met banken
- 2 toiletunits
- 2 wasplaatsen voor auto's
- 30 afvalbakken
- 2 klimrekken
- 4 zandbakken
- 2 stel doelpalen

Deze voorzieningen komen in de kostenramingen voor onder de post meubilering.

Tenslotte volgt nog een globale raming van het aantal recreanten, dat in het jaar 1980 van de picknickplaats gebruik zal maken.

Het totale m.m.b. op de maatgevende dag in 1980 bedraagt 620 toerrijders en sportvissers binnen de picknickplaats, alsmede 130 vissers buiten de plaats, die er echter wel hun auto parkeren. Het m.m.b. voor toerrijders wordt gesteld op ca. 33 % (BAKKER, 1971), terwijl dit voor sportvissers wordt gesteld op 50 % (VAN LIER, 1971). Het totale bezoek op deze dag bedraagt 2120 recreanten, te weten: 1860 toerrijders en 260 sportvissers. Voor de verhouding tussen jaarbezoek en bezoek op de maatgevende dag wordt gebruik gemaakt van de gegevens van BAKKER (1971) voor toerrijders in het jaar 1970. Het jaarbezoek blijkt voor deze recreatievorm ongeveer 50 maal zo

groot als het bezoek op de maatgevende dag. Voor sportvissers is het jaarbezoek ongeveer 43 x zo groot als het bezoek op de 12e drukste dag (VAN LIER, 1971). Het totale aantal recreanten, dat in 1980 van de picknickplaats gebruik maakt, kan hiermee worden geraamd op ca. 100 000 personen, en wel 90 000 toerrijders en 10 000 sportvissers.

4. VORMGEVING (zie bijlage 1)

4.1. O n t s l u i t i n g

De bestaande weg, ca. 3,50 m breed, wordt gehandhaafd ter ontsluiting van de picknickplaats. Aan beide uiteinden zal een aansluiting komen op het nieuwe tracé. Vanaf de bestaande weg zijn de drie parkeerplaatsen via dammen met duikers bereikbaar.

4.2. V e r k a v e l i n g s s y s t e e m

Het huidige verkavelingssysteem blijft gehandhaafd. De kavels variëren in breedte van 25 tot 80 m, zodat door begroeiing langs de kavelsloten reeds een differentiatie wordt verkregen in de afmetingen der ruimten. De kavelsloten worden plaatselijk verbreed, zodat het water hier een recreatieve functie kan vervullen (waterplanten, kikkers, vogels e.d. bekijken en eventueel sportvissen). De vrijkomende specie kan ter plaatse worden verwerkt tot speelheuvels. Sloten, welke geen afwateringsfunctie meer vervullen, kunnen verlanden. Ze blijven door onder andere rietgroei als element in het landschap zichtbaar.

4.3. S p e e l - e n l i g w e i d e n

Het grootste gedeelte van het terrein wordt ingericht als speel- en ligweide. Door begroeiingen zullen weiden van verschillende afmetingen en karakters worden aangelegd (besloten, open naar de weg, naar het water e.d.). Op de weiden bevindt zich een systeem van voetpaden.

4.4. P l u k w e i d e

Een terrein van 1 ha wordt ingericht als plukweide. Hiertoe heeft een inventarisatie van het terrein plaatsgevonden door het Instituut voor Biologisch en Scheikundig Onderzoek van Landbouwgewassen (H. MOOI). De drie kavels aan de oostzijde van het terrein zijn het meest geschikt uit biologisch oogpunt. Hier komen reeds vrij veel grassoorten en kruiden voor. Toch zullen voor het realiseren van een plukweide nog diverse kruiden moeten worden geïntroduceerd (o.a. pinksterbloem, knoopkruid, kattestaart en witte dovenetel). In de 8 m brede berm langs de bestaande weg aan de noordzijde van het terrein komen zeer veel geschikte kruiden voor. Deze berm is geheel begaanbaar ofschoon plaatselijk drassig. Dit gedeelte, ongeveer een kwart hectare, wordt reeds nu geschikt geacht voor plukweide.

4.5. P a r k e e r p l a a t s e n

De drie parkeerplaatsen zijn gesitueerd in de drie hoeken van het terrein, direct bij de speel- en ligweiden. Dit ondermeer in verband met het meebrengen van eigen meubilair en tenten (het zgn. dagkamperen). Ten behoeve van de sportvissers worden behalve parkeergelegenheid geen voorzieningen getroffen. De oevers van de viswateren, de bestaande kaden, worden voor de hengelsport geschikt geacht.

4.6. G r o e n v o o r z i e n i n g e n

Opgaand groen dient in een open landschap als dat van de Lopikerwaard te worden beperkt teneinde het open karakter zo min mogelijk te veranderen. Voor onder andere ruimtevorming en beschutting is het echter noodzaak groen aan te planten. Aan de noordzijde van het terrein bevindt zich het enige opgaande groen, een begroeide kade in de brede berm. Hierop aansluitend zal ongeveer 1 ha worden beplant, waardoor zowel beschutting tegen de westenwinden als een differentiatie in het terrein ontstaat. De overige beplanting zal plaatsvinden langs de kavelsloten en plaatselijk op de weiden als singels of schermen.

Behalve parkeer voorzieningen worden ten behoeve van de sportvis- sers geen voorzieningen getroffen. De oevers (bestaande kaden) zijn begaanbaar en worden voor de hengelsport geschikt geacht.

5. UITVOERING

Bij de uitvoering komen de volgende werkzaamheden aan de orde:

5.1. O p r u i m i n g s w e r k z a a m h e d e n

In het gebied bevinden zich acht dammen, welke alle in het stel- sel van voetpaden kunnen worden opgenomen.

5.2. W e g e n

De aanleg van het nieuwe tracé met bermsloot wordt geheel buiten de begroting van de picknickplaats gehouden. Wel is opgenomen een stelpost voor de twee aansluitingen van de bestaande weg aan het nieuwe tracé.

5.3. P a r k e e r g e l e g e n h e i d

Direct bij de speel- en ligweiden worden drie parkeerterreinen ingericht voor elk 80 à 85 auto's. Hiertoe moet één dam met duiker worden aangelegd vanaf de bestaande weg over de ca. 8 m brede berm en de bermsloot (à f 1000,-). De toegang tot de andere parkeerplaat- sen zijn reeds aanwezig. De verharding van de parkeerterreinen be- staat uit 25 cm gebrande mijnsteen en wordt op de bestaande zode aangebracht. De totale oppervlakte ervan bedraagt 5400 m² (incl. de wasplaatsen).

5.4. S p e e l- e n l i g w e i d e n

De voor de afwatering van het gebied van belang zijnde sloten worden royaal opgeschoond en plaatselijk verbreed. De weiden worden voorzien van een drainage met onderlinge afstand van ca. 15 m,

afhankelijk van de perceelsbreedte. Hierna wordt geëgaliseerd, 10 cm zand opgebracht, gefraisd, ingezaaid en bemest. Op de plukweide worden deze bewerkingen niet uitgevoerd.

De ontsluiting der percelen vindt plaats door het aanleggen van in totaal 4 dammen met duikers à f 400,-. De benodigde grond komt vrij bij het opschonen en plaatselijk verbreden van de kavelsloten. Ter plaatse van de voetpaden wordt het terrein eerst onder profiel gebracht en daarna tegelijk met en overeenkomstig de speel- en ligweiden afgewerkt. De voetpaden blijven daardoor als verhoogde banen in de weiden zichtbaar.

Ten behoeve van de bezanding gedurende de eerste toen jaar wordt een depot aangelegd van ca. 250 m³.

6. INVESTERINGEN

Bij het bepalen van de investeringen is onder andere gebruik gemaakt van ramingen van een recreatieconcentratie (HEESTER en IJKELENSTAM, 1971) en een boscomplex met recreatieve voorzieningen (VAN KLEEF en LINTHORST, 1972) in de Lopikerwaard.

Onderstaande tabel geeft voor de picknickplaats een raming van de investeringen (tabel 1), exclusief de grondaankoop.

Tabel 1. Raming van investeringen voor een picknickplaats in de Lopikerwaard

Werkomschrijving	Hoeveelheid	Eenheidsprijs	Investering
1. Opruimwerkzaamheden	n.v.t.		
2. Aanleg van wegen			
aansluitingen op het nieuwe tracé	stelpost		f 18 000
3. Aanleg parkeervoorzieningen			
aanbrengen 25 cm mijnsteen	5400 m ²	f 20 /m ²	f 108 000
4. Aanleg speel- en ligweiden			
drainage h.o.h. 15 m	3000 m	f 1,50/m	f 4 500
opschonen sloten + plaatselijk verbreden	2650 m	f 1,50/m	f 4 000
lichtploegen	5 ha	f 400 /ha	f 2 000
egaliseren	5 ha	f 300 /ha	f 1 500
bezanden	5 ha	f 10 000 /ha	f 50 000
zanddepôt	250 m ³	f 10 /m ³	f 2 500
fraisen	5 ha	f 200 /ha	f 1 000
inzaaien en bemesten	5 ha	f 300 /ha	f 1 500
beplanting	1,5 ha	f 16 000 /ha	f 24 000
meubilering	9 ha	f 3 000 /ha	f 27 000
profileren voetpaden	1400 m	f 5 /m	f 7 000
leggen van dammen met duikers	5 stuks	1 x f 1000 + 4 x f 400	f 2 600
		Subtotaal	f 253 600
		Onvoorzien 2 %	f 5 072
			f 258 672
		B.T.W. 14 %	f 36 218
		Totaal, afgerond	f 295 000
		P.M. aankoop grond	

7. ONDERHOUD EN BEHEER

Bij het bepalen van de jaarlijkse kosten van onderhoud en beheer is eveneens gebruik gemaakt van ramingen voor een boscomplex met recreatieve voorzieningen (VAN KLEEF en LINTHORST, 1972). Het onderhoud kan worden verdeeld in de volgende posten:

7.1. W e g e n

Voor de ontsluitingsweg wordt een jaarlijks bedrag van *f* 1,- per m' opgevoerd. De bermen en kaden worden eenmaal per jaar gemaaid.

7.2. P a r k e e r p l a a t s e n

Deze worden elk jaar geëgaliseerd. Tevens vindt aanvulling van gebrande mijnsteen (de eerste jaren 50 ton per ha) en onkruidbestrijding plaats.

7.3. S p e e l- e n l i g w e i d e n

De weiden, inclusief de voetpaden doch exclusief de plukweide, worden ca. 20 maal per jaar gemaaid. Bij deze maaifrequentie behoeft het gras niet te worden afgevoerd. Eenmaal per jaar worden de weiden gesleept, gerold en bemest. Verder vindt plaatselijk distelbestrijding plaats, terwijl de voetpaden bovendien jaarlijks met ca. 1 cm worden bezand.

De plukweide wordt eenmaal per jaar (na de bloeitijd) gemaaid. Het hooirecht hiervan kan worden gegund aan een boer in de omgeving. Hier vindt geen bemesting plaats. De afwateringssloten worden jaarlijks licht onderhouden (*f* 0,10 per m), terwijl eenmaal per 5 jaar uitgebreid onderhoud (*f* 1 per m) plaats vindt. Het onderhoud van de beplantingen vindt plaats over de eerste vier jaar.

De meubilering wordt in vier jaar afgeschreven; voor de bebording wordt een jaarlijks onderhoud van *f* 10 per ha aangenomen. Voor het onderhoud van het sanitair en de vuilafvoer wordt een globaal bedrag van *f* 1800 opgevoerd.

Grondbelasting en waterschapslasten worden gesteld op *f* 100/ha.

7.4. T o e z i c h t e n b e h e e r

Het toezicht en beheer van de picknickplaats is afhankelijk van de recreatieve voorzieningen in de omgeving en de beheersvorm daarvan. Waarschijnlijk is er weinig toezicht nodig. Hier is een zeer globaal totaalbedrag van f 5000 per jaar aangenomen.

7.5. Resumerend kan voor de jaarlijkse kosten van onderhoud en beheer de volgende tabel worden opgesteld (tabel 2).

Tabel 2. Kostenraming van onderhoud en beheer voor een picknickplaats in de Lopikerwaard

Werkomschrijving	Hoeveelheid	Eenheidsprijs	Kosten per jaar
1. Onderhoud wegen			
verharding	900 m	f 1 /m	f 900
bermen en kaden maaien	1500 m	f 0,10/m	f 150
2. Parkeerplaatsen			
egaliseren + onkruidbestrijding	5400 m ²	f 0,05/m ²	f 270
mijnsteen 50 ton per ha	5400 m ²	f 0,11/m ²	f 590
3. Speel- en ligweiden			
maaien	5 ha	f 1200 /ha	f 6 000
bemesten, slepen, rollen en onkruidbestrijding	5 ha	f 200 /ha	f 1 000
bezanden voetpaden (1,5 m breed)	2100 m ²	f 0,25/m ²	f 525
beplanting	1,5 ha	f 2000 /ha	f 3 000
meubilering	9 ha	f 500 /ha	f 4 500
opschonen ontwateringssloten	2650 m	f 0,30/m	f 800
onderhoud sanitair en vuilafvoer		f 1800	f 1 800
grondbelasting + waterschapslasten	9 ha	f 100 /ha	f 900
4. Toezicht en beheer		f 5000	f 5 000
			f 25 435
		B.T.W. 14 %	f 3 560
		Totaal, afgerond	f 29 000

8. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Teneinde beter inzicht te verkrijgen in de investeringen en jaarlijkse lasten van picknickplaatsen, is in het kader van de studiegroep Lopikerwaard een globaal ontwerp opgesteld voor een picknickplaats op een concrete plaats, te weten een door een bochtafsnijding ontstane overhoek. Op basis van dit ontwerp is een kostenraming opgesteld. De picknickplaats is afgestemd op het bezoek van toerrijders en sportvissers. In totaal worden er in de Lopikerwaard in 1980 op een maatgevende (12e drukste) dag 17 500 toerrijders en 2050 sportvissers verwacht. De capaciteit van deze picknickplaats is 620 toerrijders waarvoor 200 parkeerplaatsen worden aangelegd, uitgebreid met 50 parkeerplaatsen voor auto's van sportvissers, die buiten de picknickplaats gaan vissen. In 1980 zullen naar schatting ca. 100 000 recreanten van het terrein gebruik maken.

Bij de inrichting van het terrein is een differentiatie in gebruiksmogelijkheden nagestreefd. Dit onder andere door voorzieningen als speel- en ligweiden, een plukweide, opgaand groen, voetpaden, smalle en brede sloten, speelheuvels, picknicktafels en banken, speeltoestellen, toiletten, een autowasplaats en dergelijke.

Voor het ontwerp is een kostenraming opgesteld.

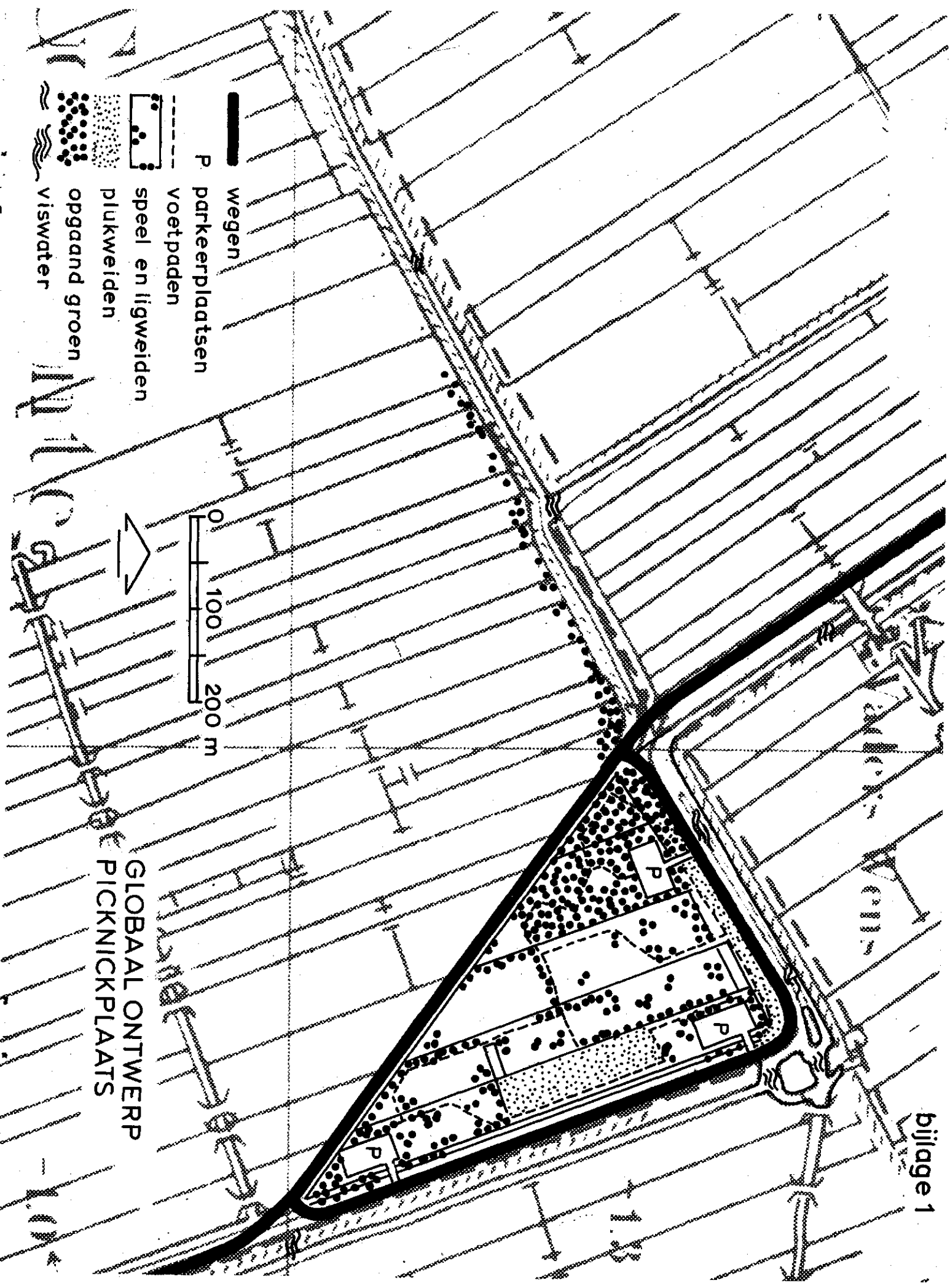
De investeringen bedragen globaal f 295 000 voor de 9 ha, exclusief de aankoop van de grond. Dit komt neer op f 32 800 per ha. De grootste post wordt gevormd door de voorzieningen voor het parkeren der auto's (bijna 45 % van de investeringen). Hiernaast is het bezanden der speel- en ligweiden duur (20 % v.d. investeringen).

De jaarlijkse kosten van onderhoud en beheer worden geraamd op f 29 000, ofwel f 3220 per ha. Deze raming is zeer globaal, aangezien er weinig inzicht bestaat in de kosten van toezicht en beheer, welke afhankelijk zijn van de beheersvorm en de overige recreatieve voorzieningen in de omgeving. Wel kan worden opgemerkt dat ongeveer een vierde deel van de hier opgevoerde jaarlijkse kosten worden veroorzaakt door het maaien der speel- en ligweiden.

Gezien het te verwachten jaarbezoek in 1980 vormen de kosten van onderhoud en beheer een bedrag van ca. f 0,30 per recreant.

9. LITERATUUR

- BAKKER, J.G., 1971. Toerrijden in de Lopikerwaard. ICW Nota 632.
- HEESTER, J. en G.F.P. IJKELENSTAM, 1971. Nadere uitwerking van een recreatieconcentratie in de Lopikerwaard. ICW Nota 630.
- KEULEN, J.G. VAN, 1970. Polderrecreatie. Een verkenning inzake het gebruik van de Lopikerwaard voor openluchtrecreatie. ICW Nota 545.
- KLEEF, H.A. VAN en Th.J. LINTHORST, 1972. Methode van uitvoering en kosten van aanleg, beheer en onderhoud van een boscomplex in de Lopikerwaard. ICW concept nota.
- LIER, H.N. VAN, 1971. Openluchtrecreatie in de Lopikerwaard. ICW Nota 629.
- OOSTRUM, H.J. VAN, 1971. Resultaten van het sportvisserij-onderzoek in de provincie Drenthe gedurende de maanden september en oktober van 1968. Cultuurtechn. Tijdschr. 10,6.
- R.P.D., 1968. Jaarverslag 1967.

GLOBAL ONTWERP
PICKNICKPLAATS

Hand